

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/86/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121205337
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121205337.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpený: Advokátska kancelária Marek Czompoly s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré mesto, Ventúrska 16, p r o t i žalovanému: V.Š. S., N.. XX.XX.XXXX, A. P. XX, o zaplatenie 1.870,64 Eur a prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobca **n e m á** nárok na náhradu trov konania a žalovanému súd **n á r o k** na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 24.6.2021 sa domáhal zaplatenia sumy 1.870,64 Eur s úrokmi vo výške 18% ročne zo sumy 1.750,51 Eur od 3.10.2018 do zaplatenia a úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.895,64 Eur od 3.10.2018 do 2.5.2019 a vo výške 5% ročne zo sumy 1.870,64 Eur od 3.5.2019 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že XX.X.XXXX uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou mu poskytol úver 1888,36 Eur na kúpu spotrebného tovaru u predajcu uvedeného v zmluve a žalovaný sa zaviazal úver vrátiť s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou 48 mesačných splátok po 55,47 Eur, teda celkovo 2.662,56 Eur. Úver bol poskytnutý 17.8.2017, prvá splátka bola splatná 15.9.2017. Žalovaný úver riadne nesplácal, doposiaľ uhradil len 407,35 Eur. Žalobca preto v súlade so zmluvou (časť 3.3.1) vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru 2.10.2018. Žalovaná suma predstavuje zvyšok dlžnej úverovej istiny 1.750,51 Eur a 120,13 Eur dlžné úroky z úveru.

2. Žalovaný sa doposiaľ k žalobe písomne nevyjadril, aj keď táto mu bola doručená ešte dňa 15.7.2021.

3. Na pojednávanie sa strany sporu nedostavili, svoju neúčast' ospravedlnil len právny zástupca žalobcu, ktorý súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX, spracovaním osobných údajov, výpisom z úverového účtu, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 8.10.2018 s doručenkou a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa XX.X.XXXX bola uzavretá písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. V úvodnej časti zmluvy sú údaje o predajcovi a o tovare, na kúpu ktorého bol úver poskytnutý.

6. Základné podmienky ZoSU sú uvedené v časti 1 bode 1 zmluvy nasledovne: cena tovaru 2.098,36 Eur, priama platba predajcovi 210 Eur, výška úveru 1.888,36 Eur, výška mesačnej splátky 55,47 Eur, počet mesačných splátok 48, splatnosť mesačnej splátky 15.deň v mesiaci, splatnosť prvej mesačnej splátky 00.9.2017, konečná splatnosť úveru 31.7.2021, výška úrokovej sadzby 18% p.a. fixná, RPMN 19,56 %, odplata 18%, priemerná RPMN 10,12%, celková čiastka k zaplateniu 2.662,56 Eur, úver bez poistenia.

7. Podľa bodu 1.4 klient súhlasil s tým, aby banka poukázala peňažné prostriedky z úveru predajcovi, ktorý dlžníkovi predal tovar uvedený v zmluve.

8. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú po dobu trvania záväzkov z nej (bod 2.1).

9. Podľa bodu 3.1 zmluvy v prípade ak klient nespláca úver riadne a včas je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

10. Žalobca zisťoval u žalovaného jeho osobné údaje a sociálnu situáciu 13.8.2017, čo vyplýva z listiny označenej ako spracovanie osobných údajov. Z nich vyplýva, že žalovaný býva u rodinného príslušníka, neplatí nájomné, má jedno vyživované dieťa, od roku 2017 je zamestnaný u konkrétneho zamestnávateľa s čistým mesačným príjmom 580 Eur, nemá žiadne záväzky. Na výzvu súdu, aby žalobca preukázal aj preverenie príjmu žalovaného a jeho výdavkov z príslušných databáz, žalobca len vo všeobecnosti uviedol, že informácie získané od klienta sú preverované najmä stránkami telekomunikačných spoločností, obchodného registra, živnostenského registra, úverových registrov SOLUS, NRKI a sociálnej poisťovne. Žiadny dôkaz o tomto preverení však súdu nepredložil.

11. Podľa výpisu z úverového účtu žalovaný zaplatil riadne prvých 5 splátok, teda do 15.1.2018 a potom zaplatil až 16.3.2018 sumu 70 Eur, teda celkovo uhradil 347,35 Eur. Keďže úver nesplácal, žalobca vyhlásil jeho mimoriadnu splatnosť k 2.10.2018, čo žalovanému oznámil listom z 8.10.2018, v ktorom uviedol, že žalovaný ani po opakovaných výzvach na úhradu úver nesplácal a preto sa stal jeho záväzok splatným v celom rozsahu a to vo výške 1930,64 Eur. Tento list bol žalovanému doručený 11.10.2018. Po zosplatnení úveru žalovaný zaplatil ešte 60 Eur dňa 2.5.2019.

12. Súd upozornil žalobcu vo výzve spomínanej aj v predchádzajúcej časti rozsudku aj na chýbajúcu povinnú náležitosť zmluvy a to predpokladov použitých na výpočet RPMN, na čo reagoval žalobca tak, že v bode 1.1 časti 1 zmluvy sú uvedené údaje, z ktorých sa vypočítala RPMN a to výška úveru, výška mesačnej splátky, počet splátok a dátum splatnosti splátky.

13. V spomínanej výzve súd upozornil žalobcu aj na nutnosť skúmania premlčania uplatnenej pohľadávky a nutnosť počítania trojročnej premičacej doby od zročnosti prvej omeškanej splátky, ale na toto upozornenie žalobca nereagoval.

14. Je nepochybné, že zmluva uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

15. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>> tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

20. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20190130>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

21. V danom prípade došlo k predčasnému zosplatneniu úveru s poukazom na § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Premlčanie je preto potrebné posúdiť podľa § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka.

22. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

23. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20190130>>), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

24. V § 103 vete druhej Občianskeho zákonníka je jasne uvedené, že premlčacia doba plynie od zročnosti nesplnenej splátky, teda nie od zosplatnenia úveru. Účelom tohto ustanovenia je, aby veriteľ pri omeškaní dlžníka nebol pasívny a aby včas využil svoje právo na zosplatnenie úveru. Súd zastáva názor, že premlčacia doba, podľa § 103 Občianskeho zákonníka pri predčasnom zosplatnení úveru plynie už od omeškania prvej splátky, čo vyplýva z viacerých súdnych rozhodnutí. Ide napr. o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16Co/95/2018 zo dňa 13.9.2018, Krajského súdu v Trnave 26Co/276/2017 zo dňa 23.10.2018, Krajského súdu v Prešove 6Co/26/2017 zo dňa 28.6.2018, Krajského súdu v Trenčíne 27Co/315/2017 zo dňa 27.2.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici 16Co/34/2018 zo dňa 18.10.2018, Krajského súdu v Trnave 26Co/176/2017 zo dňa 26.3.2018, ale aj Krajského súdu v Prešove 3Co/111/2019 zo dňa 4.2.2020, 19Co/110/2019 zo dňa 23.1.2020, 20Co/90/2019 zo dňa 29.10.2019, 10Co/51/2019 zo dňa 19.12.2019, Krajského súdu v Trnave 25Co/163/2019 zo dňa 14.1.2020 a Krajského súdu v Banskej Bystrici 14Co/166/2019 zo dňa 5.11.2019, 11Co/162/2019 zo dňa 24.10.2019 a Krajského súdu v Prešove 12CoCsp 39/2020 zo dňa 29.4.2021.

25. V liste žalobcu o zosplatnení úveru sa neuvádza, kvôli ktorej omeškanej splátke bolo využité právo na zosplatnenie úveru a preto súd nepovažuje za prípustné, aby dodatočne veriteľ uvádzal, ktorá nezaplatená splátka bola relevantná pre zosplatnenie úveru a aby si tým prispôbil začiatok plynutia premlčacej doby. Súd zároveň poukazuje na to, že § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je potrebné považovať za špeciálne ustanovenie týkajúce sa len spotrebiteľských zmlúv, ktoré má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou v § 565 Občianskeho zákonníka. Preto je prakticky nerealizovateľné to, aby veriteľ právo na zosplatnenie úveru využil v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka do zročnosti najbližšej splátky, je to vylúčené pre ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého veriteľ môže toto právo využiť až pri minimálne trojmesačnom omeškaní splátky.

26. Žalovaný zaplatil v celosti splátky splatné do 15.2.2018 a prvýkrát sa dostal do omeškania so splátkou splatnou 15.3.2018. Trojročná premlčacia doba teda začala plynúť od 16.3.2018 a uplynula 16.3.2021. Žalobca však bola podaná až 24.6.2021 a teda uplatnená pohľadávka je v celosti premlčaná.

27. Pre úplnosť súd dodáva, že aj keby sa vychádzalo z dátumu 2.10.2018, ku ktorému žalobca úver zosplatnil, znamená to, že s poukazom na § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musel byť žalovaný v tom čase v omeškaní so splátkami minimálne 3 mesiace, takže najneskôr nezaplatená splátka, pre ktorú

mohlo dôjsť k zosplatneniu úveru dňa 2.10.2018 bola splátka splatná 15.6.2018. V takom prípade by trojročná premlčacia doba plynula od 16.6.2018 a uplynula by 16.6.2021, teda aj pri tomto posúdení by pohľadávka žalobcu bola premlčaná. Súd preto z dôvodu premlčania žalobu zamietol.

28. Navyše súd má za to, že pohľadávka žalobcu ani nepredstavuje žalovanú sumu, ale len nezaplatenú istinu úveru, keďže úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový podľa § 11 ods. 1 písm. b/ a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom od 1.6.2017 do 31.12.2017. V zmluve totiž chýba povinná náležitosť uvedená v § 9 ods. 2 písm. k/ citovaného zákona a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Nestačí, ak uvedené predpoklady sú uvedené v rámci iných povinných náležitostí zmluvy, ktoré taktiež pri ich absencii spôsobujú fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Výška úveru je totiž povinnou náležitosťou v zmysle § 9 ods. 2 písm. g/ výška, počet a termíny splátky sú povinnou náležitosťou podľa § 9 ods. 2 písm. l/ citovaného zákona. Logickým výkladom preto možno dospieť k záveru, že pokiaľ v zmluve sú uvedené spomínané povinné náležitosti, ale nie je v zmluve uvedené z čoho sa vypočítalo RPMN, teda že práve z týchto konkrétnych náležitostí znamená to, že v zmluve absentuje uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN. Inak by zákonodarca nestanovil duplicitne sankciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Tento záver je logický aj z dôvodu účelu danej právnej normy a príslušného ustanovenia, aby spotrebiteľ mal predstavu o tom, čo vlastne RPMN obnáša, z čoho sa počíta (je len samozrejmé, že nemusí mať k dispozícii vzorec pre výpočet RPMN), inak by len strohý údaj o výške RPMN nemal pre neho patričnú výpovednú hodnotu. Súd len pre úplnosť dodáva, že tá istá povinná náležitosť je uvedená aj v smernici Európskeho parlamentu a rady 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v článku 10 ods. 2 písm. g/.

29. Fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru však nastala aj s poukazom na § 11 ods. 2 vetu druhú a tretiu zákona č. 129/2010 Z.z. V zmysle vety 3 citovaného zákona veriteľ bol totiž povinný zisťovať aj rodinný stav žalovaného, z formulára označeného ako spracovanie osobných údajov a tiež zo zmluvy nevyplýva, že by ho zisťoval. Pochybnosti sú aj o riadnom zistení príjmu žalovaného, ktorý síce je konštatovaný vo výške 580 Eur, ale napriek výzve súdu žalobca nepreukázal spôsob preverenia príjmu žalovaného, ale ani jeho úverovej zaťažnosti nahliadnutím do úverových registrov.

30. Súd preto dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by veriteľ postupoval s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru v súvislosti so zisťovaním, ale aj preverovaním bonity žalovaného. Zákonodarca jasne uložil mu povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda žalovaného, čo znamená povinnosť zistiť nielen jej príjem, ale aj pravidelné výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí. Tieto závery napokon vyplývajú aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13 (Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkaus a ďalší) zo dňa 18.12.2014, keď európsky súd uviedol, že poskytovateľ úveru nesie dôkazné bremeno ohľadom posúdenia úveryschopnosti spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, pričom na informácie podané len spotrebiteľom sa môže spoliehať len vtedy, ak sú dostatočné a podložené dokladmi. Tieto závery napokon vyplývajú aj z nálezu Ústavného súdu ČR III.ÚS 4129/18 zo dňa 26.2.2019 a rozsudkov Najvyššieho súdu ČR 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.7.2018 a 33Cdo/201/2018 zo dňa 20.3.2019.

31. Žalobca teda nepreukázal, že by riadne preveroval bonitu žalovaného, s poukazom na § 11 ods. 2 vetu druhú a tretiu zákona č. 129/2010 Z.z. sa dopustil hrubého porušenia povinnosti konať s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru a preto aj z toho dôvodu nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Skutočný dlh žalovaného predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom 1.888,36 Eur a jeho úhradami vo výške 407,35 Eur, teda činí 1.481,01 Eur.

32. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore neúspešný a preto nárok na náhradu trov konania mu nevznikol na rozdiel od úspešného žalovaného, ktorému preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.